

UMMIDKORLIK RESPUBLIKASI
SOG'LOMNI SAQLASH VAZIRLIGI

QIZILSUYIQTIN RESPUBLIKASI
SOG'LOMNI SAQLASH VAZIRLIGI

FARG'ONA JAMOIY SALOMATLIGI
TIBBIYOT INSTITUTI

DUQULANISH DORALALI VA
O'SHIRLAR GIGIENASI KAFEDRASI

KOMMUNAL VA MEDICAT
GIGIENASI KAFEDRASI

PREVENTIV TIBBIYOT ANOVLARI
JAMOIY SALOMATLIGI IJTIMOIY
TARBIYA VA SPORT KAFEDRASI

“JAMOAT SALOMATLIGINI MUHOFAZA QILISHDA ATROF-MUHIT VA SOG‘LOM OVQATLANISHNING AHAMIYATI” MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA

ILMIY-AMALIY ISHLAR TO‘PLAMI

05
12

2025

FARG'ONA-2025

**JAMOAT SALOMATLIGINI MUXOFAZA QILISHDA ATROF-MUHIT VA SOG‘LOM
OVQATLANISHNING AHAMIYATI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI TAHRIRIYATI A‘ZOLARI
FARG‘ONA JAMOAT SALOMATLIGI TIBBIYOT INSTITUTI**

Tahririyat kengashi raisi	Sidikov A.A.	FJSTI rektori t.f.d. Professor
Tahririyat kengashi raisi o‘rinbosari	Kadirova M.R.	Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektor p.f.d. Professor
	Boltaboyev U.A.	O‘quv ishlar bo‘yicha prorektor PhD, dots.
Tahririyat kengashi a‘zolari		
	A.Muradimova	Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy pedagogik kadrlar tayyorlash bo‘limi boshlig‘i, Nevrologiya va psixiatriya kafedrasini mudiri, PhD, dotsent
	M.Ashurova	“Kommunal va mehnat gigiyenasi” kafedrasini mudiri, t.f.n., dotsent, tashkiliy qo‘mita
	M.Ashurova	“Ovqatlanish, bolalar va o‘smirlar gigiyenasi” kafedrasini mudiri, PhD, dotsent
	R.Axmadaliyev	“Preventiv tibbiyot asoslari, jamoat salomatligi, jismoniy tarbiya va sport” kafedrasini mudiri, PhD
	M.Ilyasova	Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti 1-son jamoat salomatligi va sog'liqni saqlash menejmenti kafedrasini dotsenti, tibbiyot fanlari falsafa doktori

	A.Muradimova	Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy pedagogik kadrlar tayyorlash bo‘limi boshlig‘i, Nevrologiya va psixiatriya kafedrası mudiri, PhD, dotsent
Texnik xodimlar	M.Kadirova	“Kommunal va mehnat gigiyenasi” kafedrası katta o‘qituvchisi
	M.Raxmatshoyev	“Kommunal va mehnat gigiyenasi” kafedrası assistenti
	U.Maxamatov	“Ovqatlanish, bolalar va o‘smirlar gigiyenasi” kafedrası assistenti
	K.Saydullayeva	“Ovqatlanish, bolalar va o‘smirlar gigiyenasi” kafedrası assistenti
	D.Astanaqulov	“Preventiv tibbiyot asoslari, jamoat salomatligi, jismoniy tarbiya va sport” kafedrası katta o‘qituvchisi
Texnik muharrir	Valitov E.A.	Axborot texnologiyalari mutaxassisi

Muharrirlik kengashi anjuman materiallarining mazmuniga mas’ul emas.

Ilmiy to‘plamlar mualliflar tomonidan topshirilgan original holatda chop etilmoqda.

** * **

Редакционный совет не несет ответственности за содержание материалов конференции. Материалы публикуются в соответствии с оригиналами авторских текстов.

O'zbekiston sog'liqni saqlash tizimida ekologik xavfni baholash va yagona tibbiy axborot platformasiga integratsiya qilish, ma'lumot xavfsizligini ta'minlash orqali aholining salomatlik profilini ekologik nuqtai nazardan to'liq shakllantirish mumkin. Natijada, atrof-muhit omillari ta'siridan kelib chiqadigan kasallanish darajasi kamayadi, profilaktik nazorat tizimi va aholining umr davomiyligi sezilarli darajada oshadi.

HYGIENIC ASSESSMENT OF EXTERNAL AND INTERNAL FACTORS INFLUENCING THE MICROENVIRONMENT OF HAIRDRESSING SALONS

Iskandarova Guzal Tulkinovna, Ubbiniyazova Aysulu Makhsetbayevna

Tashkent State Medical University

Relevance: The microenvironment of hairdressing salons directly affects the health and comfort of both employees and clients. Hairdressers are exposed to thermal factors, chemical vapors from dyes and styling products, and prolonged close contact with customers. If temperature, humidity, ventilation, noise, and microbial cleanliness are not controlled, this can result in occupational diseases such as dermatitis, allergic reactions, respiratory irritation, and chronic fatigue. Therefore, systematic hygienic evaluation and improvement of working conditions in hairdressing salons is highly important for ensuring occupational safety and public health.

Research Objective: The purpose of this study is to identify and assess internal and external environmental factors that shape the microenvironment of hairdressing salons and to determine their possible impact on health. Additionally, the research aims to develop practical hygiene recommendations to reduce risk and improve the quality of the service environment.

Materials and Methods: The study was conducted in multiple urban hairdressing salons of various sizes and customer capacity levels. Measurements included:

- Air temperature and relative humidity (digital thermo-hygrometer)
- Airflow velocity (anemometer)
- Noise levels (sound level meter)
- Illumination levels (lux meter)
- Microbial contamination of work surfaces and instruments (swab and sedimentation plate method)

Employee surveys were conducted to identify subjective complaints such as eye irritation, headaches, dryness of skin, chemical odor discomfort, and fatigue.

Results: The obtained measurements showed that indoor temperature in some salons exceeded optimal hygienic standards due to the continuous use of hairdryers, hot irons, and heated styling devices. Relative humidity levels were lower than recommended, contributing to dryness of mucous membranes and increasing susceptibility to irritation and infection. In several salons, ventilation was insufficient, leading to accumulation of chemical aerosols from sprays and dyes, which may cause respiratory issues and allergic reactions. Noise levels during peak service hours were measured above hygienic limits. Microbial surface contamination was found on chairs, table surfaces, hairbrushes, and door handles, indicating that disinfection procedures were not consistently followed.

Conclusion: The study confirms that both internal and external factors significantly influence the hygienic quality of hairdressing salon environments. To reduce occupational risks and improve safety, the following recommendations should be implemented:

1. Ensure sufficient natural or mechanical ventilation.
2. Monitor and maintain temperature and humidity within hygienic norms.
3. Reduce exposure to volatile chemical products by limiting aerosol use and selecting less toxic cosmetic materials.
4. Carry out systematic cleaning and disinfection of all work surfaces and tools.
5. Provide employees with personal protective equipment and hygiene training.

- References:** 1. WHO Guidelines on Hygiene and Health in Personal Service Establishments, 2020.
2. International Labour Organization. Occupational Health in Beauty Salons, 2019.
3. Smith, L. Indoor Air Quality and Occupational Exposure in Salon Environments. Environmental Health Journal, 2021.

SHAHAR ATMOSFERASI HAVOSIGA ANTIPOGEM OMIJLARINIŭ TACIRI

Kanalova Muxtasar

Fargʻona jamoat salomatligi tibbiyot instituti

422-guruh 4-bosqich talabasi

Shahar hududlarida havoning ifloslanishi bugungi davrning eng jiddiy ekologik muammolaridan biri sanaladi. Aholi zichligi ortgan sari transport vositalari koʻpayadi, sanoat korxonalarini kengayadi, qurilishlar davomiy boʻladi va natijada atmosfera tarkibiga turli zararli moddalar ajraladi. Bu jarayon shunchaki ekologik muammo emas, balki odamlarning kundalik hayoti, umumiy farovonligi va sogʻligʻiga bevosita taʻsir koʻrsatadigan omilga aylanmoqda. Shahar havosining sifatini belgilovchi asosiy koʻrsatkichlar – chang zarrachalari (PM2.5 va PM10), azot oksidlari, oltingugurt dioksidi, ozon, uglevodorodlar va boshqa kimyoviy aralashmalardir. Ularning darajasi ortib borishi inson salomatligida turli oʻzgarishlar va kasalliklar paydo boʻlishiga sabab boʻladi. Avtomobillar atmosferani ifloslantiruvchi eng katta manbalardan biridir. Ayniqsa yirik shaharlarda avtomobil harakati zich boʻlgani sababli havodagi zararli gazlar miqdori keskin ortadi. Dizel va benzin yoqilgʻilarining yonishi natijasida karbon oksidi, azot oksidlari, benzol, formaldegid kabi kimyoviy moddalar chiqariladi. Bu moddalar nafas yoʻllari orqali organizmga kirib borib, oʻpka alveolariga yetganda toʻplanib, uzoq muddatda nafas tizimi faoliyatini sustlashtiradi. Eng xavflisi – PM2.5 nomli mayda chang zarralaridir. Ular koʻz bilan koʻrilmaydi, filtrlanmaydi va oʻpkaning eng chuqur qatlamlariga kirib, qon aylanishiga oʻtishi mumkin. Bu jarayon tananing barcha tizimlariga salbiy taʻsir koʻrsatadi.

Sanoat korxonalarini shahar havosini ifloslantiruvchi ikkinchi eng yirik omildir. Metallurgiya, kimyo sanoati, sement ishlab chiqarish, plastmassa va yoqilgʻi korxonalarini havoga murakkab organik moddalar va ogʻir metall zarralarini chiqaradi. Sanoat chiqindilari tarkibida oltingugurt dioksidi, ammiak, xlor, qoʻrgʻoshin, kadmiy kabi moddalarning boʻlishi havoning tabiiy balansini buzadi. Bunday gazlar atrof-muhitda uzoq vaqt saqlanib, tuproq, suv va oʻsimliklarga ham zarar yetkazadi. Biroq odamlar uchun eng xavflisi – ularning nafas orqali organizmga kirib borishi va ichki organlarda surunkali yalligʻlanish jarayonlarini boshlashi. Qurilish maydonlari ham shahar atmosferasining sifatiga sezilarli taʻsir koʻrsatadi. Ayniqsa yangi yoʻllar qurilishi, koʻp qavatli uylar bunyod etilishi, asfalt yangilanishi davrida havoda chang miqdori keskin oshadi. Qurilish materiallari – sement, ohak, qum, gʻisht kukuni – havoda uzoq vaqt muallaq yurib, odamlar tomonidan nafas bilan qabul qilinadi. Bu esa allergiya, burun bitishi, tomoq qichishi, nafas qisishi kabi belgilarni paydo qiladi. Muntazam taʻsir etib boradigan chang bronxit, astma va surunkali obstruktiv oʻpka kasalligiga olib kelishi mumkin. Shahar havosining ifloslanishi bevosita inson salomatligiga kuchli taʻsir koʻrsatadi. Birinchidan, nafas olish tizimi zarar koʻradi. Havoning sifati yomon boʻlgan shaharlarda yashovchi insonlar orasida yoʻtal, nafas qisishi, bronxit, allergik rinit, astma holatlari koʻproq uchraydi. Mayda chang zarralari oʻpkada yalligʻlanish jarayonini keltirib chiqarib, alveolalarni toraytiradi. Bu esa gaz almashinuvi jarayonini buzadi, kislorod yetishmovchiligi paydo boʻladi, tanadagi umumiy chidamlilik kamayadi.

MUNDARIJA

I. ATROF MUXITNI AHOLI SALOMATLIGIGA TA'SIRI

Abdullayeva R.A., Abduvaliyeva F.T. / Tashqi muhit omillariga suv omili ta'siri	4
Алиева М., Абдусаломов А./ Профилактика зубных заболеваний, возникающих под воздействием факторов окружающей среды.....	5
Axmadaliyev R.U., Umaraliyev SH.R/ Jamoat salomatligini muxofaza qilishda atrof-muhitning ahamiyati	7
Axmadjonova Sh.V., Ashuraliyev F.A./ Iqlim o'zgarishi inson salomatligiga ta'siri.....	9
Axunjonova X.A., Mamadaliyeva V.G'./ aholi turar joylaridagi sanitariya infratuzilmasi yetishmovchiligi va jamoat salomatligiga ta'siri.....	10
Boqijonova X.N., Kenjayeva X, N.Malikov / Tibbiy ekologiya va atrof muhitning inson sog'lig'iga ta'siri.....	11
Iskandarova G.T., Ubbiniyazova A.M./ Hygienic assessment of external and internal factors influencing the microenvironment of hairdressing salons.....	13
Kanalova M./ Shahar atmosferasi havosiga antropogen omillarning tasiri.....	14
Olimov O.Sh. Maxamatov U.Sh./ Ichimlik suvi – sog'liqning asosiy kafolati.....	15
Maxamatov U. Sh., Mahammadjonova R/Ichimlik suvi va uning inson salomatligi uchun ahamiyati.....	17
Muydinova Y.G', Shaxobova M.Z/Yashil hudud kamayishi va insonning ruhiy salomatligidagi o'zgarishlar.....	19
Usupova N.R., Maxamatov U.Sh., Yakubov Sarvar, Ergash Malikov / Atrof muhit nomuvofiq omillarining inson salomatligiga ta'siri.....	20
Usupova N.R., Ashurova M.D./ Antropogen omillarining inson salomatlik holatiga ta'siri.....	21
Maxamatov U.Sh., Davlatova M.J., Ashuraliyev. X. G', Maxammatjonov.S.S, / Inson omilining axoli salomatligiga ta'siri.....	23
Muydinova Y. G'./Profilaktik ta'lim va ishlab chiqarish jarayonida sog'lom mehnat muhitini yaratish.....	24
Рахимова Х. С./Экологические и санитарно-гигиенические факторы, влияющие на общественное здоровье и систему здравоохранения.....	25
Snega R., Boynazarova Z.L/ The role of a healthy lifestyle in disease prevention.....	26
Po'latov S.B., Kenjayeva X.Sh., Turg'unov A.A./Atrof muhitning nojo'ya ta'sirlarini aholi salomatligiga ta'siri.....	27

FISTI.UZ